

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvi in tretji četrtel meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 18.

V Ljubljani, 17. septembra 1896.

Letnik IX.

Dopolnilna državnozborna volitev.

Volilni okraj kmetijskih občin v sodnih okrajih: Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zavrč, Ravnica in Lašče, kjer se vrši dne 29. t. m. dopolnilna državnozborna volitev, je bil od nekdanjega nepremagljivega trdnjave katoliško-narodne stranke, nepristopna našim nasprotnikom. — Večkrat so „Narodovci“ tudi v tem okraju pri volitvah poskušali svoje srečo, a vselej so se prepričali, da v tem volilnem okraju ni mesta zanje. — To trdnjavo bi mogla razdejati le nesloga v naši stranki. To so spoznali tudi naši politični nasprotniki in zato so z vidnim veseljem objavljali, da se naša stranka ne more zjediniti za kandidata, in to so storili že poprej, preden je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke konečno sklepal ter objavil svoje sklepe. Dasi je dr. Žitnik, kakor smo objavili, precej v prvi seji osrednjega volilnega odbora izjavil, da ne vsprejme kandidature, vključno temu je „Narod“ že vedno pisal o razporu v naši stranki. — To so storili zaradi tega, da bi begali javno mnenje med našimi volilci, jih v resnici razdvojili ter pri tem zase želi političnih vspehov.

Toda uprav to škodoželjno postopanje naših nasprotnikov, ki so prezgodaj pokazali, kako bi radi, da bi naša stranka postopala pri tej volitvi, je naše somišljenike, zlasti volilce tega volilnega okraja, prepričalo, da je neobhodno treba složnega postopanja pri volilni akciji.

Zato se je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke zopet sešel dne 10. t. m. v sejo. Pri tej seji je gosp. poslanec dr. Žitnik, katerega so mnogi volilci tega volilnega kraja zaradi njegove neumorne delavnosti tega volilnega kraja zaradi njegove neumorne delavnosti v deželni zboru v korist volilcev želeli imeti za kandidata, pojasnjujoč nastale razmere, še jedenkrat izjavil, da v sedanjih razmerah ne vsprejme kandidature ter odboru izročil nastopno pismo

izjava:

Z željo, da preneha neplodna polemika in se zjedinijo somišljeniki, izjavljam, da v sedanjih razmerah ne vsprejemem ne kandidature, ne slučajnega mandata.

Ljubljana, dne 11. septembra 1896.

Dr. Ignacij Žitnik.

S to izjavo je preporna zadeva poravnana. Nadejamo se, da naši somišljeniki soglasno oddajo svoje glasove dne 29. t. m. kandidatu katoliško-narodne stranke

dr. Ivanu Šusteršiču,

katerega je osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke v pismu do zaupnih mož p. n. državnozbornim volilcem priporočil z nastopnimi zasluženimi besedami:

V priporočilo tega gospoda, ki je rojen v volilnem okraju samem, namreč v Gorenji Vasi pri Ribnici, ni treba zgubljati mnogo besed. V obče je znano, da je vsikdar, odkar je stopil na politično polje, možato, ognjevito in neustrašeno zagovarjal katoliška načela ter delal za povzdigo gmotnega stanja našega ljudstva. Zlasti pa se je trudil za koristi kmetijskega stanu s tem, da je osnoval društvo z imenom „Zveza kranjskih posojilnic“, ki ima prelep namen, ustanavljati po naši deželi prekornostne posojilnice po Risfi isen-ovem načinu. To društvo, kateremu je dr. Ivan Šusteršič načelnik, osnovalo je v kratkem času, odkar obstoji, okoli dvajset takih posojilnic. Sodeloval je tudi pri snovanju drugih kmetijskemu koristnih združenj ter s tem pokazal jasen razum za potrebe in koristi našega kmetijskega stanu, kateri bo imel v njem močno oporo v državnem zboru, kjer se bo bržkone še v tem zasedanju govorila odločilna beseda gledé kmetijskemu stanu popolnega propada.

Zato se nadeja katoliško-narodna stranka, da bodo naši volilci pri vršilih se prvotnih volitvah izvolili take volilne moke, ki bodo 29. septembra soglasno oddali svoje glasove za kandidata dr. Ivana Šusteršiča.

Volitve volilnih moč, v kolikor smo dosežaj pozvedeli, se večinoma vrše soglasno in so z malo izjemami povsod izvoljeni zanesljivi somišljeniki katoliško narodne stranke. Upamo, da se tudi druge prvotne volitve ugodno izvrše, da volilci na dan volitve sijajno pokažejo svojo katoliško-narodno zavest.

Socijalni demokratje, obrtniki in rokodelci.

Med stanovi, ki imajo še kaj, od česar se živé, je za kmečkim stanom najvažnejši obrtni in rokodelski stan. Rokodelci so bili v srednjem veku spoštovani in čislani ljudje, kar pa dandanes ne moremo reči. Danes, ko vlada le denar in moč, prezirajo mogočnejši kaj radi tudi rokodelce.

Pa ne samo to, da je ta stan zaničevan, ampak tudi to je uvaževanja vredno, da ta stan hitro propada na škodo človeštvu sploh in državi posebej. Kaj je pač tega propada krivo? Tole:

1. Rokodelce spodrinili so stroji in jim vzeli za-služek. Iz rokodelskih delarnic postale so velike fa-brike, ki so rokodelstvu najbolj nevarne. Ali pa bo-demo zato vse stroje polomili in fabrike podrli? Ne, to bi bilo nespametno. Čas je pač tak, da so ljudje delali prepočasni z rokami in treba je bilo raznih strojev in teh sedaj ne moremo več odpraviti. Ampak omejiti in določiti bi se dala uporaba strojev na gotova rokodelstva in le v gotovem številu naj bi se uporabljevali stroji. Sedaj ni postav, katere bi popolnoma natančno dolo-čevale to razmerje. Morali bi dobiti postave, v katerih bi bilo natančno določeno število strojev, katere sme kdo imeti in potem bi veliki tovarnarji ne delali tako v škodo rokodelstvu. Kako naj se pač kosá se tako dober rokodelec z velikim fabrikantom, ki svoje izdelke daje za prav nizko ceno? Kadar poprašáš rokodelca, kako gre kaj delo, ti bo dejal: »Bi že bilo, če bi ne bilo toliko narejenega blaga na prodaj.« Zato je pa

2. velik vzrok sedanjega propada rokodelskega stanú, da je toliko narejenega na prodaj. Podjetja pa, kjer se narejeno blago prodaja, se imenujejo s tujim izrazom konfekcije. Ravno te so rokodelcu največja poguba. Pa na vse zadnje naj bi bile še konfekcije, pa le gledati bi se moralo na to, da so v pravih rokah. Kak moč, ki ima denarja na kupe, napravi si prodajal-nico, kupi pri kakem velikem tovarnarju recimo veliko obleke in to potem prodaja. Pa recite možu, naj sam naredi hlače, kaj mislite da jih bo? Kaj še! Dejal bo: »Tega se nisem učil.« Dobro, če se nisi učil delati, jeli pa zamoreš to prodajati? Ne. In koliko je takih pro-dajalcev, ki ne razume prav nič, kako se čevelj naredi, pa jih vendar prodaja. In tu bi bilo treba: Vsak, kdor

hoče imeti konfekcijo, naj se izkaze, da zna rokodelstvo, čegar izdelke misli prodajati. In tudi pri velikih fabrikah bi bilo to potrebno. Potem bi vsaj rokodelec postal fabrikant, ki bi umel svojo stvar, ki bi tudi potem imel srce za svoje delavce.

Vsak rokodelec, ki pametno in trezno sodi, mora reči, da so to res glavni vzroki propadanja rokodelstva. Vsak, pravim, to vé, a vendar je malokdo, ki bi znal sebi in drugim pomagati. Tudi rokodelci silijo kar tru-moma in v večji meri kakor poljedelci socijalnim de-mokratom v naročje, ki jih vabijo k sebi z znanimi be-sedami: »Ko bomo mi socijalni demokratje vladali, hej, tedaj se nam bo dobro godilo. Vsi boste jednako imeli vsega, delati pa ne bo treba toliko ko sedaj itd.« Pri-prosti rokodelec, ki se ves teden poti pri silu ali si-vanki ali dletu, si misli, kako bi bilo to res prijetno, da bi popoldne ležal v senci, mesto da bi delal in mirno pušil svojo smodko, pa verjame zapeljivcem in z drugimi vred vpije: »Zvijó socijalna demokracija!« Revež, misliš da bo res tako? Kaj še. Socijalni demo-kratje bodo rokodelski stan ravno tako, kakor kmečkega le uničili. Saj socijalisti za to nočejo rešiti rokodelstva, ker se ne strinja z njih nazori o skupnem premoženju. L. 1891. je pisal nek socijalističen časopis: »Rokodelstvo je na vsak način zgubljeno, dasi bo njegov smrtni boj še nekaj časa trpel.« Vsakokrat, ko je v nemškem držav-nem zboru katoliška stranka kaj predlagala, kar bi bilo rokodelcem v prid, glasovali so vedno socijalni demo-kratje zoper to, da bi se rokodelcem kaj pomagalo. Ze po svojih naukih socijalni demokratje nočejo rešiti rokodelstva pogube. Kajti to jim mo-ramo pač priznati, da se trdno držé svojih naukov in ne odmaknejo niti za lač. In jeden njih mož je zapisal te-le besede: »V prihodnji socijalistični državi bo tako-le: Nikdo sam-zase ne bo več dela dajal, ampak dajala ga bo le družba«, to se pravi po naše, kadar bi socijalni demokratje res dosegli, kar nameravajo, tedaj bi noben rokodelec ne smel delati za-se, ampak za vse skup, ne bi smel imeti nič premoženja. Glejte, slovenski roko-delci, taka prihodnost se vam obeta! Ali hočete res ubogati socijalne demokrate in sebe pokopati? Menda ne. Ampak drugo pot, ki vas res utegne rešiti, vam bomo danes pokazali. In to so ravno cehi. Nikar se ne ustrašite, to je nekaj starega, in staro, kakor pravijo, dandanes ni več za rabo. Pa dasi so cehi stari, vendar so dobri, da, prav koristni za rokodelski stan. Nesrečni liberalizem, ki je hotel začetkom in sredi stoletja vse prenoviti, nesrečni liberalizem je cehe odpravil, pa vam s tem dal hučo rano. Le pogledjmo prednost cehov. V cehih se ohranjuje sloga, a sloga jači. Če bi bili danes rokodelci tako složni, kot so bili tedaj, tedaj bi se pač prevelikemu številu fabrik in konfekcijam lahko po robu postavili, lahko bi zabranili, da ne bi kak tak, ki ne zná rokodelstva, vodil tovarne ali konfekcije. Kar so za kmečki stan zadruga, to so za rokodelski stan cehi, in ti morajo zopet na dan. Vsi pametni in previdni možje tirjajo to in v tem je tudi jedina pomoč, s katero si lahko rokodelci zopet na noge pomagajo. Le vprašajte

Še kaj s *Turškega*. Krečani se niso hoteli udati Turku in tudi druge države so takô pritisnile na Turka, da je sultan dovolil, da smejo kristijani na Kreti imeti krščanskega poglavarja, katerega potrdijo evropske države za pet let. In v tem času utegne še tako daleč priti, da bodo Krečani postali popolnoma prosti. — V Carigradu je mir, tako trobi turska vlada po svojih listih med svet. Pa kakšen mir! Prisiljen, potuhnjen, tako da vsak čas lahko zopet nastane klanje. Zato se pa tudi Armenci iz hiš niti ne upajo ne. Saj pa tudi sultan rad gleda to klanje in cela dva dni ni izdal ukaza, da se ima klanje ustaviti! Zalostno je stanje Armencev v Carigradu, ker nimajo nobenega zavetnika.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Zadnje dni meseca avgusta in prve septembra udeležilo se je nad 100 duhovnikov duhovnih vaj v Ljubljani. — Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kmetijski podružnici v Mokronogu za uzorni vinograd v Trzišču 500 glđ. podpore ter obljubilo na spomlad tudi potrebnih trt; za sadovnjak v Šmarjeti pa je dovolilo 200 glđ. — Pri sv. Duhu nad Krškimi je 22. m. m. pobila toča. — Dne 30. m. m. so v Radovljici blagoslovili novi dom gasilnega društva. Novi dom je prav lepa stavba in nima jednakega na Kranjskem. — Za župnika v Stari Loki je imenovan č. g. Francišek Kummer, dekan na Vrhniki. — Dne 28. avgusta je utonil v potoku pri Gorenjem Logatcu dveletni sin Marije Petrovič. — Dne 31. m. m. so na Tržaški cesti povozili 68 letnega kovača I. Lotriča; ranjenca so prenesli v deželno bolnico. — Čast. gosp. Anton Brodnik, kapelan v Šmartinu pri Kranju, je stalno vpokojen. — V bogoslovno semenišče so še nadalje vsprejeti gg.: Anton Bartol iz Ribnice, Kanc Pavel iz Šent Vida nad Ljubljano, Sever Josip iz Skofje Loke in Zorko Valentin iz Cerkelj na Dolenjskem. — Prestavljeni so gospodje kapelani: Karol Čik iz Radeč v Hrenovice, Martin Nemanjič iz Hrenovic v Mirno Peč, Franc Indč iz Mirne Peči v Prečino, Jožef Koblar iz Gorij v Škofjo Loko, Anton Medved iz Šmarij v Bob. Bistrico, Tomaž Rožnik iz Zagorja v Mengeš, Jožef Cegnar iz Zirov v Moravče, Janez Trpin iz Trziča na Ig, Francišek Češarek iz Metlike v Šmarje, Ignacij Nadrah iz Metlike v Trzič. Ivan Jelenec iz Iga kot župni upravitelj na Sv. Goro, Leopold Zaletel iz Mengša kot župni upravitelj v Goriče. — Nastavljeni so novomašniki preč. gg.: Anton Plešič v Št. Jurij pod Kumom, Peter Koprivec v Radeče, Ivan Godec v Gorje, Ivan Mihelčič v Zatičino, Jakob Benedičič v Zire, semeniška duhovnika Alojzij Jarec v Metliko in Jožef Novak v Metliko. — V Krnici fare gorjanske pogorela je jedna hiša in hlev. Škode je čez 1000 glđ. — Kanonik je postal preč. g. vikar Andrej Kalan. Dobil je Cemažarjev kanonikat pri ljubljanski stolnici in je bil zadnje nedeljo slovesno vmeščen. — G. Ivan Renier, spiritual v Alojznici, je prestavljen kot mestni kapelan k Sv. Jakobu v

Ljubljani in gosp. dr. Franc Ušeničnik, mestni kapelan sentjakovski, pride kot spiritual v knezoskofijsko Alojznici.

Štajarsko. (O deželnozbornskih volitvah.) Ljudstvo si postave dela samo. Postavo po celem državi ali »cesarstvu« veljavne si ljudstvo dela na Dunaji, postave za posamezne dežele se pa delajo navadno v poglavitnem mestu posamezne dežele. Ker pa vsi državljani ali deželani ne morejo iti na Dunaj ali v Gradec, zavoljo tega tje pošiljamo zastopnike, t. j. ljudi, ki na tisoče prebivalcev pri sklepanji postav zastopajo. Te od ljudstva na Dunaj ali v Gradec poslane ljudi imenujemo poslance. Takih poslancev, ki za cesarstvo ali državo veljavne postave sklepajo, je 353. Ti poslanci se imenujejo »državni poslanci«. K posvetovanju se shajajo ali zbirajo na Dunaji. Njihovemu »shodu ali zboru pravimo »državni zbor«. Vsaka posamezna dežela pa ima svoje poslance, n. pr. naša dežela ima jih 60; zbirajo se v Gradcu, in temu zboru se pravi »deželni zbor«, a poslanci se imenujejo »deželni poslanci«. Ljudstvo svoje zastopnike za državni zbor in pa za deželne zборе izbira vsakih šest let. Tako je po sedanji postavi. Na pr. na Kranjskem so se volitve v deželni zbor, vršile lani, letos je volitveno gibanje po Štajarskem in tudi po drugod. Prebivalci štajarski bodo se na volišče podajali sledeče dni: Dne 21. septembra bodo svoje zastopnike za deželni zbor v Gradcu izbirali kmetje, dne 23. pa mesta in nekateri trgi, a dne 26. veleposestniki. Slovenje-štajarski kmetje imajo izbrati osmero možev, katere bodo kot poslance poslali v deželni zbor. Z dosedanjimi poslanci so kmetje bili zadovoljni. To se je pokazalo na vsakem shodu, kar so jih zastopniki bili sklicevali, na pr.: v Račah, v Ormožu, v Konjicah, v Mozirji, v Brežicah in po številnih drugih krajih. Izmed dozdanih poslancev so štirje izrekli, da zavoljo starosti in bolehavosti ne morejo več prevzeti sitnega bremena poslanstva, to so gospodje: cesarski svetovalec Jerman, župnik dr. Lipold, notar dr. Radaj, Mihael Vošnjak. Večina volilcev se je za sedaj odločila, da bodo v deželni zbor poslani sledeči gospodje: 1. V okraju Maribor-Lenart-Slovenjabilica: Franc Robič, dosedanji deželni in ob enem še državni poslanec, potem Mihael Lendovšek, župnik v Makolah, (namesto gospoda dr. Radaja); 2. v volitvenem okraju Celje Vranako-Gornjigrad-Laško-Šmarje-Konjice: dr. Jožef Srnec, dozdani deželni poslanec, pa dr. Dečko, dozdani deželni poslanec za kmete okoli Ljutomera (sedaj nastopi namesto Mihaela Vošnjaka); 3. v okraju Slovenjigradec-Marenberg-Šoštanj: Ivan Vošnjak, posestnik v Šoštanju (namesto dr. Lipolda); 4. v okraju Ptuj-Rogatec: dr. Jurtela, dozdani deželni poslanec; 5. Gornja Radgona-Ljutomer-Ormož: dr. Rosina, odvetnik v Ljutomeru, (namesto zgoraj omenjenega dr. Dečka); 6. v okraju Brežice-Kozje-Sevnica: Josip Žičkar, župnik v Vitanju, (namesto Jermana), on je rodom iz Rajhenburga pri Brežicah. Štajarski kmetje imajo v dež. zboru 23 zastopnikov, 8 slovenskih in 15 nemških. Veleposestniki, t. j. graščaki, ki plačujejo vsaj po 100 glđ. cesarskega davka, potem mestjani in tržani imajo skupaj 37 zastopnikov-poslancev. Takšno

podprti, od sorodnikov, otroci v naročju mater, pričakujejo Najsvetejšega v prosvetem sakramentu. Pred vsakim bolnikom se je duhovnik ustavil, bolnik je zaupno pogledal skrivnostnega Boga. Duhovniki in vsa množica pa so prosili kakor nekdeji: »Kristus, sin Davidov, usmili se nas; Kristus, Sin živnega Boga, usmili se nas; če hočeš, me ozdraviš« itd.

Klicali so tako zaupno, kakor bi hoteli Kristusa prisiliti, da jih mora ozdraviti. Take vere se nisem videl. Slovenci smo res veren narod, pa katoliški Francozi nas prekosijo.

Popoludne je 20letna gospica, ki dve leti ni prav nič videla, z Marijino pomočjo spregledala.

Najveličastnejši prizor pa je bil sinoči ob 8. uri procesija, katere so je udeležilo čez deset tisoč ljudi s prižganimi svečami; cerkveno pročelje in drugi predmeti so bili razsvetljeni. Razlegali so se glasovi lepe Marijine pesmi, katere konec je bil: »Ave, ave, ave Marija«, in to s takim navdušenjem, da je moral tudi nepevec nehoté pomagati. Francoskega ljudstva ne zapusti Marija, katero kličejo: »O Marija, Ti si mati domovine.«

Dne 5. t. m. popoludne dobili smo brzoglavni pozdrav in blagoslov prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega. Vseh avstrijskih romarjev je 444, med temi 109 duhovnikov. Največ je Nemcev, potem kakih 150 Čehov. Slovencev nas je 17, tudi 3 Hrvati; celo ljubljansko škofijo zastopata le dve ženski.

Listek.

Atoški menih.

(Novogrška pravljica.)

Angelj Koridalej je bil mlad, nadarjen slikar atenski. Potoval je s svojim učiteljem, ki ga je učil samo slikarskega rokodelstva, po deželi okrog, da ja slikal v novezdanih cerkvah.

Stari mojster je slikal vedno isto: tu Jezusa, prijatelja otrok, tam Marijo z Jezusom v naročju, ali svetega Andreja z velikanskim križem, ali pa svetega Petra s ključi do kolen.

Slikal je pač, kakor je znal. Kdo mu je pravil kedaj o kaki umetnosti; imel je svojih sto vzorcev, iz katerih je prerisaval na mokro steno; s par potezami je zadostil prostemu ljudstvu popolnoma.

Drugičen je pa bil njegov učenec. V Angeljevih slikah je pretakala vroča umetniška kri. Izrastel je v hiši bogatega in olikanega carigradskega Grka. Tam ni spoznaval samo del velikih starih mojstrov, temveč tudi dela modernih Francozov, Italijanov in Španjcev. Slikati je hotel, kakor so bili slikali oni, toda mojster Aleksander ga je pomiril:

»Le potrpi in uči se prej slikati na stene! Tako so pričeli vsi veliki umetniki.«

»Pa, oni so slikali stvari iz življenja, ki se okrog nas vrše, deželo in polje, gozd in gore, kakor so v resnici, ne pa kakor vi: višnjeva drevesa in rudeče nebo.«

»Le potrpi, sin moj, tudi ti boš tako slikal, pa prej se nauči rokodelstva.«

In Angelj Koridalej je potrpel, pa kjer je stal ali hodil, povsod je slikal na male liste s čopičem ali kredo, kar mu je posebno ugajalo: kmeta iz mrlega severa s kratkim jopičem in kosmato kučmo, — dečka iz Akropole, ki prodaja popotnikom ponarejene starine, — psa na straži, — kako novo stavbo z delavci, — s kratka: vse, kar je videl, je »ovekovečila«.

Dobri Aleksander je majal z glavo, toda branil mu ni, ker, čeravno ga ni razumel, vendar je vedel, da je »fant nekaj posebnega«.

Nekoč so klicali Aleksandra v gorovje Eto, da bi tam starodavno kapelo preslikal. Tudi Angelj je moral z njim, kajti bil je že toliko izurjen, da je mogel slikati samostojne svetnike in angelje. Napravil jih je celo boljše, kakor mojster, kar je ta v svoji nesebičnosti sam priznal.

Mlada umetnika je moč krasne gorske pokrajine očarala, slikal je strme pečine, solnčni zahod in hudo nevihto, ki je divjala na Eti. Sprehajajoč se po gozdu ugleda nekoč drvarja, ki je po dokončanem delu sedel s sinčkom v naročju na posekani oreh, da bi povzil malo južino. Učil je otroka, kako naj »bôgka naredi«: sveti Jožef z Jezuškom, si je mislil Angelj in hitro narisal lepi prizor s svinčnikom na papir. Ta slika je njegovemu mojstru tako ugajala, da ga je prosil, naj jo nariše v kapeli za veliki oltar. Z navdušenjem gre mladi Angelj na delo.

Kakor se je naučil od svojega mojstra, tako je tudi sam v hitrih potezah staro podobo preylekel in začel z novo. V svoje delo je bil tako zatopljen, da ni niti opazil tujca, ki je prišel med tem v cerkev; bil je puščavnik, ki je prebival v tem gorovju.

»Dobro slikaš, sin moj,« ga nagovori, »pa dovršil se ne bodeš kmalu. Saj s temi barvami ne moreš delati. Umetnost tvoja je preokerna in tvoja sredstva preslaba.«

»Ravno tista sredstva so, s katerimi delajo vsi veliki mojstri sedanjega časa,« odvrne mladi umetnik.

»Dobro, pa veliki mojstri starega časa so delali z drugimi sredstvi. Toda njih skrivnosti ne izvešihče med svetom. Kajti lastniki stare umetnosti varujejo svoj zaklad skrbno.«

»Kdo pa je lastnik?« vpraša Koridalej hlastno.

»Menihi na sveti gori Atoški. Tam sem videl podobe, ko sem tja romal, in sicer podobe, ki jih ne ustvari noben slikar na svetu. Tam hranijo skrivnost Apelovo, Protogenovo, Pavzijevo in Zevkovo. Toda noben smrtnik je ne prenese čez strmo, gozdnato mejo Istemsko, kajti menih jo poveri le menihu. Celo podob ne sme vsakdo videti, in menihi atoški, o, ti imajo podobe. Puščavnik Parhazij hrani sliko Aleksandra Velikega, delo mojstra Apela, ki se je jedino še ohranilo

do našega časa. Postani menih, sin moj, potuj na Atos, in ustvari boš nesmrtna dela.«

Puščavnik se obrne in odide. Angelj pa stoji pred oltarjem kakor v sanjah. Vzbudila se mu je silna želja — po neumrljivosti. Puščavnikom Atoskim hoče skrivnost izt gati, a ne, da bi se skrival zato po gozdnih samotah in jamah, ne, temveč hotel bi ponesti svojo slavo med ves svet.

Bilal se je avgust in z njim praznik »panigir«. Na Atos! na Atos! Neko megleno noč uide svojemu mojstru, da zadosti svojim željam.

S tisoči pobožnih romarjev preh di silne višine in pride v samotno meniško republiko na Atosu, katera obseza več kot dvajset samostanov. Potrka na vrata opatova in prosi blagoslova. Častitljivi prelat se čudi lepemu, strastnemu mladenčcu, ki je ležal pred njegovimi nogami in z gorečimi besedami opisaval svoje grehe, in ki hoče rajši umreti, kakor se povrniti zopet med svet. Prijazno je povimal in izročil mladenčca očetu »mojstru novincev«.

Spolnoval je vestno svoje dolžnosti in krotil misli in želje, — da bi le kmalu izvedel skrivnost in zopet — odšel iz tega kraja. Mesto da bi o dovoljenih urah počival, je slikal neprestano podobe svetnikov, katere mu je domisljiva narekovala. Podoba: »hudič skuša Gospoda v puščavi« je ugajala njegovemu učitelju tako zelo, da jo pokaže opatu.

»Jeden prvih naših umetnikov postane,« meni samostanski knez. »Je-li zrel?«

»Če ne zasluži ta blagoslova, ga ne more prejeti nihče.«

»Dobro, naj torej stori obljubo, potem ga pošljite k patrijarhu, da spozna skrivnosti barvarske umetnosti.«

Ko izve pöpböhdne Angelj opatovo naročilo, bi kmalu na ves glas zavriska! od veselja, toda zdržal se je. Pred učitelja poklekne in jöka:

»O, moj öce, nevreden sem velike milosti, ki mi jo hoöete skazati, pošljite me rajši v hribe, da bodem sekal drva za svetnike atoške.«

»Ne, moj sin, tvoji višji so te spoznali vrednega in Gospod ti je milostljiv; poplača tvojo skromnost in te vsprejme v občestvo bratov. Postani luö atoška!«

In Angelj je prišel, potem ko je storil obljubo, k Parhaziju, ki je stanöval vrh visokega hriba. Bil je najznamenitejši umetnik atoški in soznanjen z umetnostjo starodavnih umetnikov.

Za njegovo cerkvico »Marijinega spoöetja« mu je podaril opat stranski oltar iz samostanske cerkve, na öegar zadnji strani je našel, izbrisavši prah, veliko sliko, slikano na mecesnov les. Da so stari helenski mojstri slikali na mecesnate deske, mu je bilo znano, zato vzame delo previdno v roke, in glej, — odstranivši nakoptöeni prah, vidi pred seboj s svetlimi barvami ölikanega Aleksandra Velikega z bliskom v roci. Parhazij spozna takoj mojstra Apela. Parhazij sporoöi opatu veliko najdbö, in ta mu veli, naj jo skrbno spravi ter le izbranim bratom pokaže, kajti, naj bi se zvedelo, da ima Atos sta-

rinsko sliko, in sicer jedino, bi prihrumeli sebiöni ljudje nad meniško republiko . . .

Pri tem mojstru torej se je uöil Koridalej skrivnosti o barveni umetnosti; toda še le öez leto dni, ko so ga druge atoške slike naudusile, mu pokaže Parhazij podöbo Apelovo.

Angelj zamizi kakor oslepel, zdi se mu, da vidi v teh barvah, da se lomijo žarki žive svetlobe, kakor bög stoji pred njim junak. In te blisöeöe barve so ohranile skozi dve tisoö let tisto svežost in moö, kakor bi bile slikane vöeraj.

»Posnemi sliko!« veli Parhazij. »Ti si jedini, ki more to storiti!«

Razpel mu je platno, zgajeno in s pravim zlatom prevleöeno. Potem priöne Angelj po mojstrovem navodilu s temnimi barvami preslikati. S öudovito natanönostjo je slikal mladi umetnik, in ko je dövršil, ni mogel najti nikdo kakega razlöcka med obema slikama.

»Sedaj te oproöcam,« reöe Parhazij in seöe uöencu svojemu v roke. »Prebival bodeš odslej v lastni stanöici in posnetek Apelov bodi tvoja lastnina. Hrani skrivnost in bodi zvest svoji obljubi!«

Potem se loöi od mojstra uöenec, ki je postal sam mojster. V tihi dolini se je Angelj ustanövil, in mislil ni na nič drugega, kakor — na beg. Storiti bi mogel to le po noöi, ker öez dan je bil vedno kak menih pri njem, ki je hotel videti ponarejenega Apela; videti ga v izvorniku jim je bilo prepovedano.

Naposled je bilo pripravljeno vse za beg. Barve pospravljene, smöla in razna ölja v trdnih ceveh, podöba Apelova skrbno zavita, — in slednjök se je približala usodna noö. Bila je svetla in prijazna. Angelj se odpravi na pot in potuje neprestano, vedno dalje in dalje, öez doline in gore, öez gore in doline. Noö izginja in dan prihaja počasi na zemljo. Skrije se v gošöavo in zaspi. Sanja o zlati svobödi in nesmrtni slavi.

Zopet leže tiha moö öez zemljo. Ubežnik ostavi svoje skrivalisöe in potuje dalje. Kar se privleöejo örni oblaki nad njim in zatemné svitle zvezde; silen piš maje visoka drevesa in posanne bledö strele övigajo okrog njega po zraku. Toda Angelj hiti vedno dalje, ne sme počiti.

Votel grom böbni, da se stresa zemlja, bliski övigajo na vse strani. Peklenski ples se priöne, Angelj pa hiti dalje . . . Mahoma udari široka, svetla iskra predenj, oslepi ga, da vidi pred seboj višnjeva in rudeöa plamena, — strela udari drugiö, — samotni potnik zgubi zavest in se zgrudi . . .

Ko se zbudi, vlada okrog njega örna moö. S težavo tipa dalje pred seboj, toda zadeva se v drevesa, spotika ob skale in trnje.

Ne preostaja mu družega, kakor da počaka jutra. Dolgo, dolgo sedi, a dan le še ne napöci, — vedno ista tema. Strahovita slutnja se ga poloti. Od daleö öuje glasove. Sliši klicati svoje ime. Vzdignejo ga in odvedejo v samostan . . . slepca, katerega je blisk oslepil . . .

Narodno gospodarstvo.

Premovanje kónj v Lescah 1. septembra. Obdarovani so bili: Za kobile z žrebeti: I darilo 35 gld. Janez Mihelčič iz Noč; II 20 gld. Janez Cotelj iz Zgoš; III. 15 gld. Fr. Kosel iz Smokuča; IV. 15 gld. Josip Dolnr iz Vrbe; V. 15 gld. Janez Šarl iz Kupljenika. Svetinje sta dobila: Sim. Kotič iz Ribnega in Lovrenc Vovk iz Črnivca. Za breje kobile: I. darilo 25 gld. Jos. Kolman iz Zapus; II. darilo 20 gld. Al. Rozman z Otoka; III. 15 gld. Lovrenc Vojvoda z Bistrice. Svetinje sta dobila: Val. Golmajer iz Poljč in Anton Grile iz Hraš. Za jedno- in dveletne žrebice sta bila obdarovana: I. darilo 10 gld. Fr. Rozman iz Gorič; II. 10 gld. Ant. Meršol iz Hraš. Svetinje so dobili: Al. Zerovec z Brega, Al. Zupan iz Doslovč in Jan. Žilb iz Česnjice. — V Kranju dné 2. t. mes. Za kobile z žrebeti so dobili: Janez Klerkun iz Bašlja 35 gld., Janez Vehovec z Voklega 20 gld., Franc Dovžan iz Golnika 15 gld., Aleš Bergant iz Št. Jurja 15 gld., Jože Primožič iz Sv. Križa 15 gld.; Andrej Hočevnar iz Sapa in Jernej Polajnar iz Kokre srebrni svetinji. Za mlade kobile: Urban Veber iz Zalegaloga 25 gld., Janez Poličar iz Besnice 20 gld., Simon Jereb iz Spod. Bernika 15 gld.; Jože Hacin iz Česnjevka in Franc Mubi iz Spod. Bele srebrni svetinji. Za žrebeta: Franc Aleš iz Podrečja 10 gld., Miha Barle iz Srednje vasi 10 gld.; Janez Sink iz Ovsišča, Franc Čibašek iz Kota in Franc Jenko iz Podrečja srebrne svetinje. — V Kamniku 3. septembra. Obdarovani so bili: Za kobile z žrebeti: I. darilo 35 gld. Matija Mubič iz Trzina, II. 20 gld. Janko Krsnik iz Podpek. III. 15 gld. Janez Čbul iz Potoka, IV. 15 gld. Karol Fortin iz Stoba. Svetinje so dobili: Jakob Jerala iz Polja, Mat. Lipar iz Lahovč. Za mlade kobile: I. darilo 25 gld. Janez Golob Podgorje, II. 20 gld. Jakob Skok, Pristava, III. darilo 15 gld. Anton Ovsak, Repnje. Za žrebeta: I. darilo 10 gld. Franc Škofic, II. darilo 10 gld. Miha Zmrzlikar iz Kovez. — V Ribnici dné 5. t. m. Darila so dobili, in sicer za kobile z žrebeti: B. Kovačič iz Sodražice 35 gld., P. Jaklič iz Kočevja 20 gld., Josip Koenig iz Oberna in I. Levšek iz Bukovice po 15 gld., J. Rus iz Ribnice in I. Zobec iz Prigorice srebrni svetinji; za mlade kobile: Josip Česarek iz Nemske vasi 25 gld., Jakob Česarek 20 gld., Andrej Zamida iz Starega Loga 15 gld., I. Mhič iz Koflerjev in Jos. Česarek iz Nemske vasi srebrni svetinji; za žrebeta: J. Mibič iz Koflerjev 10 gld., Jakob Zobec iz Prigorice 10 gld., I. Bregar iz Ribnice in I. Hutter iz Sela srebrni svetinji.

Sladorna pesa se dá tudi pridelovati samo z umetnim gnojem. Gnojiti se ji mora s čilskim solitrom in superfosfatom. Tako gnojenje je še zaradi tega dobro, ker plevel ne raste. Umetno gnojenje je tudi ceneje v krajih, kjer nimajo dosti živine.

Jesensko gnojenje sadnim drevesom. V avgustu in septembru se delajo sadni brsti za drugo leto. Da se jih več naredi in da so lepi, je dobro, če se v tem času drevesom gnoji, najbolje, če se priliva z vodo,

v kateri se je raztopilo na 100 litrov 1 kilogram superfosfata in pol kilograma kalijevega sulfata.

Nakupovanje konj za c. in kr. vojno bo 28. septembra v Št. Jerneju. Ker se je konjerejski odsek kranjske kmetijske družbe pritožil pri vojnem ministerstvu, da se prestrogo postopa pri kupovanju, zato utegne biti letos bolje.

Usnje se čisti plesnobe, ako se namaže z zredčeno karbolno kislino. Karbolna kislina uniči vse tiste gljivice, ki povzročajo plesnobo.

Pranje bele flanel. Bela flanela kaj rada po pranju postane rumena. Če se pa vzame za pranje detnico, v kateri se je raztopilo na 100 litrov vode 3 kilo marsejskega mila in poldrugi liter salmijakovca, ostane flanela vedno bela.

Uporne vole, ki nočejo ustati, takoj spravimo na noge, ako jim hitro v obe nosnici denemo prsti. Nenavadni občutek v nosu vola tako prestraši, da kihajoč skoči kvišku.

Vinarska razstava v Novem Mestu. Novo-metška kmetijska podružnica bode o priliki izrednega zborovanja c. kr. kmetijske družbe kranjske priredila malo vinarsko razstavo od 15. do 20. oktobra. Namen razstave je, pokazati vinogradnikom različno orodje in druge priprave, ki so potrebne za obnovev vinogradov. Predmeti bodo razstavljeni v treh oddelkih. I. Razstava orodja za rigolanje in zasaditev vinogradov ter trtnic, za cepljenje in zvepljenje trt, trtnih škropilnic; II. Razstava modre galice, žvepla, umetnih gnojil itd.; III. razstava uzornih načrtov za ameriške trtnice, priprav za preiskovanje zemlje gledé apna itd.

Vinogradnikom na Štajarskem prodaja delni odbor ameriške trte, in sicer: 1000 komadov trsov za cepljenje po tri gld., vkoreninjenih po 10 gld., oplemenjenih ali cepljenih pa po 80 gld. Kupci naj se do konca oktobra letos oglasijo vsak pri svojem zupanu.

Tršna cena v Mariboru. Pšenica 5 gld. 50 do 90 kr., rž 4 gld. do 4 gld. 40 kr., ječmen 3 gld. 80 kr. do 4 gld. 20 kr., oves 2 gld. 80 kr. do 3 gld. 10 kr., koruza 4 gld. 5 do 35 kr., proso 4 gld. 40 do 80 kr., hajdina 4 gld. 40 do 80 kr., vse po hektolitru; kilo riže 12 do 28 kr., graha 24 do 26 kr., leče 18 do 32 kr., fižola 9 do 10 kr., krompirja 3 do 4 kr., čebula ali luka 6 do 8 kr., česneka 24 do 26 kr., putra 1 gld. do 1 gld. 50 kr., masla 95 kr. do 1 gld., svinjske maščve 64 do 68 kr., slanine ali speha: zaseke 60 do 64 kr., sveže 56 do 58 kr., povojene 60 do 65 kr., sljiv 24 do 28 kr., kumina 44 do 50 kr., hrena 18 do 20 kr., kislega zelja 12 kr., kisle repe 12 kr., jabolk 10 do 12 kr., grušek 10 do 14 kr., 100 glav zelja 3 gld. do 3 gld. 50 kr.; liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., smetane ali vrhnja sladkega 20 do 28 kr., kislega 28 do 32 kr.; jajce 3 kr., puran 1 gld. 40 do 80 kr., goska 1 gld. 20 do 50 kr., raca 55 do 70 kr.; 100 kilo sená 2 gld. do 2 gld. 20 kr., slame lepe 2 gld. do 2 gld. 20 kr., za krmo 1 gld. 80 do 90 kr., za steljo 1 gld. 50 do 60 kr.

Razne novice.

Vollnim možem za dopolnilno državno-zborsko volitev v ljubljanskem, vrhniškem, litijskem, velikolaškem in ribniškem okraju! Dne 29. septembra t. l. na sv. Mihaela dan voliti imate državnega poslanca namestu prezgodaj umrlega kanonika Kluna. Osrednji volilni odbor katoliško narodne stranke Vam kot kandidata priporoča gospoda

dr. Ivana Šušteršiča,

o katerem je prepričan, da bo izvrstno zastopal koristi kmetijskih volilcev na Dunaju. Zato volite vsi soglasno dr. Ivana Šušteršiča! — Ne dajte se motiti po ljudeh, ki hočejo delati zdražbo v škodo dobri stvari in naši stranki.

(Odkritje spominske plošče monsign. Jeranove) se je v ponedeljek vršilo prav si vesno v Javorjah nad Poljanami. Veliko sv. mašo je opravil kanonik gosp. Ivan Sušnik, ki je tudi blagoslovil novo pokopališče, pri rojstni hiši pa, v katero se je vzdala spominska plošča je slavnostni govornik gosp. A. Kalan načrtal zbranemu ljudstvu, vlasti Javorskim rojakom življenje in delovanje pokojnega Jerana, katerega smemo po pravici prištevati najzaslužnejšim možem našega naroda. Plošča, katero je prav lično napravil gosp. Alojzij Vodnik, nosi nastopni napis: V tej hiši je bil rojen ponos fare Javorske, kanonik Luka Jeran, stebler Slovenstva, oče dijaštva, vzor slovenskega duhovstva dne 18. oktobra 1818, umrl v Ljubljani 25. aprila 1896. — Postavili čestilci 14. sept. 1896. — Slovesnosti se je udeležila vsa Javorska fara ter mnogo čestilcev pokojnikovih od blizu in daleč. — Zahvalo smo dolžni izreči vlasti domačemu gosp. župniku Fr. Kregarju, ki se je zelo potrudil, da se je slovesnost izvršila tako dostojno.

(Shod v Starem Trgu pri Ložu.) V nedeljo dne 30. avgusta sklicalo je ljubljansko slovensko katoliško delavsko društvo v prostorih Škrbceve gostilne javen društven shod. Poslušalcev je bilo navzočih skoro nad tisoč, večinoma mož. Gosp. Ziller kot predsednik otvori shod točno ob 3. uri in podeli besedo č. g. Peharcu, ki pozdravi navzoče zastopnike katoliškega delavskega društva in poslušalce in navaja, kako potrebno je, da se organizujejo v boju, ki se vrši sedaj med reveži in kapitalom. Na to spregovori gospod Ziller in omenja, da imajo poslušalci pač prvič pred seboj krščanske socialiste, one, ki imajo na svojem programu prvo točko: vero! Vera mora imeti povsod v javnosti svoje mesto, ki ji pristaje, tako n. pr. v soli. Pa dandanes sole niso take, kakor jih mi zahtevamo, ki jih vzdržujemo. To dokazujejo osrednje in posebno višje sole, na katerih sinovi skrbnih starišev, v mladosti krščansko vzgojeni, izgubé mnogokrat svojo vero in se norčujejo iz tega, kar jim je bilo v otročjih letih najsvetejše. Vera mora uravnavati razmerje med gospodarjem in delavcem. Različni zastopi, občinski, deželni in državni, so mnogokrat

krivi žalostnih in nezdravih razmer sedanjega časa. Zato morajo volilci si vselej zastopnike izbirati, ki imajo srce za ljudstvo in so sami verni in narodni. Zahtevati morajo od svojega poslanca, da deluje po krščansko-socialnem programu za blagor svojih poslušalcev. — Naudušeno pritrjevanje je sledilo tem besedam. — Na to nastopi (burno pozdravljen z živoklici) gospod poslanec F. Modic in poroča o svojem deželnozbornem delovanju, zatrjuje, da bode vedno neustrašeno zastopal koristi svojih volilcev, po načelih katoliške narodne stranke, kakor mu vest velevala. Pozivlja volilce, naj mu le vselej povedó svoje zahteve, in se bode vestno ravnal po njih. — Gospod Jakopič nadaljuje razpravo o socialni organizaciji. Med drugim omenja, da so socialni demokrati zlasti v tem nasprotni, ker s svojimi brezbožnimi spisi in sramotenjem cerkve spodkopavajo vero. Oni pa tudi v narodnogospodarskem oziru ne morejo osrečiti ljudstva, ker imajo za vodnike svoje Jude, ki imajo ves kapital skoraj v svoji roki. Judje od nekdanjega za delo niso marali, pač pa so bili navadno oderuhi in tudi izdajalci domovine. Nižji stanovi se morajo združevati in si sami pomagati. Obrtniki in kmetje naj si ustanovljajo svoje zadruge. — Gospod Gostinčar v naudušenem in izbornem govoru dokazuje iz zgodovine početek liberalizma in pogubne in brezverske njegove nauke. Katoliško delavsko društvo je izdalo načrt — program, po katerem bi bilo mogoče, ako se povsod izvaja, dospeti do zboljšanja stanja delavskega in kmečkega stanu. Kmetje naj bi si ustanovljali društva, v katerih bi se shajali, podučevali in vsodbujali k skupnemu delovanju. Kmečke zadruge naj bi nakupovale pridelke in prodajale skupaj, zalagale tudi vojni erar. Kmet mora prodati, ako hoče plačevati, a sedaj kapitalist namestu pridelovalca samega določa ceno pridelkom. Velik pomoček k zboljšanju teh žalostnih razmer so tudi Raiffeisenove posojilnice. Delavec je toliko zapuščan in izrabljan od kapitala, da niti svojih otrok vzgojevati ali pa celo sam sebe nasititi ne more. Bog je pač Adamu rekel: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.« A sedaj mora v potu svojega obraza stradati. Socialni demokratje oznanjujejo enakost, a njih vodniki so v živem nasprotju s temi nauki. Voditelj avstrijskih socialnih demokratov, dr. Adler, žid, vleče mastne plače od svojega vodstva. Služabniki se mu morajo pa globoko klanjati. Opisuje izrabljevanje delavcev po strijkah, katere večkrat uprizarjajo zato, da si kapitalisti izpraznijo prenapolnjena skladišča, mej tem pa delavcev plačevati ni treba. — Ob 7/4. uri zaključi predsednik zborovanje s trikratnim »živio« - klicem na svetega Očeta Leona XIII. in presvetlega cesarja. — Poslušalci so govornikom pazljivo sledili in naudušeno pritrjevali. Vztrajali so skoro štiri ure, akoravno je deževalo. Prišli so na shod tudi možje iz Blok, Grahovega, Cirknice, Babinega Polja. Vladal je najlepši red, katerega je hotel motiti samo socialni demokrat Maks Prezelj, trgovec iz Loza, s svojim kričanjem. Videti je bilo tudi nekaj Narodovcev, ki so skušali nemir uprizoriti, pa se jim ni posrečilo. Nasprotniki so kaj lepo svojo

izobraženost pokazali s tem, da so na hišo nabili papir z grdilnim napisom. V ponedeljek po noči pa so strgali vence, namazali hišo, zastave in napis pri vhodu. To je olika naših starotrških Narodovcev in socijalnih demokratov — naših nasprotnikov.

(Poslanec Pfeifer med svojimi volilci.) Te dni obiskal je svoje volilce državni poslanec gospod Viljem Pfeifer. Bil je v Semiču, na Vinici, v Dragatušu in v Metliki. Prišlo je mnogo volilcev; pazno so poslušali svojega vrlega poslanca, ki v resnici vestno zastopa koristi kmetijstva. G. poslanec Pfeifer se pri vsaki priliki poteguje za kmeta in skuša mu pridobiti pomoč in polajšavo. Belokranjski volilci so z gosp. Pfeiferjem povse zadovoljni, izrekli so mu svoje zaupanje, in pri prihodnjih volitvah ga bodo kakor doslej jednoglasno volili za svojega poslanca. — Volilni shod, katerega je sklical naš vrli gospod poslanec Viljem Pfeifer v Šent Jerneji dne 8. septembra, se je zvršil sijajno. Več ko 300 volilcev se je zbralo ob 3. uri popoldne na vrtu g. Tavčarja. Skoro dve uri so pazno poslušali njegova pojasnila glede nove davčne postave, o osebnem davku, o pregledu zemljiškega katastra, o peti volilni kuriji, o prisilni legalizaciji, o poludnevem poduku. Vsi so odločno zabtevali poludnevni poduk na ljudski soli v vseh razredih. G. poslanec se je prijazno z vsemi pogovarjal; zapisaval si je želje in prošnje poškodovanih po toči in po povodnji. Rekel je: »Obetal vam ne bom ničesar; kar je v mojih močeh, bom storil.« Volilci so mu izrekli svoje zaupanje z burnim trikratnim živijo in na svidenje prihodnje leto pri volitvi v državni zbor.

(Iz Loža.) Zadnji čas smo se jeli precej gibati. Ljudstvo vidi na lastne oči veselice in shode različne »barve« in vé tudi po lastni skušnji soditi, kdo je njegov pravi prijatelj. Dne 23. avgusta se je praznovala petindvajsetletnica obstoja »Čitalnice« oz. »Narodne čitalnice«, kakor se je bralo na krasnih vabilih. Ljudstvo se za njo niti zmenilo ni, védlo se je popolnoma mirno in mrzlo, saj se je tudi ni moglo vdeležiti, ker se ni slo za to, da bi se kdo počutil, ampak za to, kdo boe dlje v noč in z večjo mero tekočine proslavljal društvo, ki že celih 25 let »deluje« v naši dolini. Na vspredu se je pogrešalo poročilo o delovanju »Čitalnice«, ki bi bilo zanimivo, kajti glavni podatki bi se bili najbrže nanašali le na vsakoletne pustne veselice in zabave. Značilno je tudi to, da se niti »Čitalnica« kot taka niti kako drugo došlo društvo niso korporativno udeležili presv. daritve. Veselica je bila pravi nekodigatreba, ker slavi naj se le to, kar je slavljena vredno. — 30. avgusta, t. j. teden po »Čitalnične veselic«, je imelo pri nas shod ljublj. katolisko delavsko društvo. Povabljeni so bili tudi nasprotniki, a samo jeden si je upal s prav originalnim dokazom ugovarjati. Kako sijajno se je shod obnesel, poročate gotovo na drugem mestu. Bodi le toliko rečeno, da je delavno katol. delav. društvo lahko ponosno na tako impozanten shod v loški dolini, katero so imeli nasprotniki kot trdno taborišče zaznamovano v svojih katalogih. Pobalinska sredstva, s katerimi se je skušalo dati duška liberalni jezi, mora obsojati vsak pošten nasprotnik. — Vsled mam-

ljivih cekinov, katere so nekateri iz Amerike prinesli, in tudi vsled slabe letine se hoče podati okrog sto ljudij v Brazilljo. Nobeno opominjevanje ne pomaga. Na jesen bo pravo ljudsko preseljevanje, ker jih gre poleg Amerikancev tudi mnogo stotin v šume na Ogrsko in Rusko. — K sklepu se nekaj prijetnejšega. Na Mali Šmaren popoldne ob treh so blagoslovili preč. g. župnik Anton Ponikvar krasen nov kip Matere Božje, katerega je daroval nek posestnik iz Loža. Med streljanjem in zvočenjem, med molitvijo in petjem litanij je neslo šest deklet blagoslovljeni kip iz cerkve sv. Petra v kapelico na »grič«, ki leži ob bližnjici med Lozem in Podložem. Sprevod je bil v resnici krasen, ljudstvo je privrelo iz cele doline. Preč. g. župnik so končali slovesnost z lepim nagovorom, kateri je marsikomu privabil solzo iz očij. Dekleta so pa še dalje vstrajale in s petjem častile nebesko Kraljico. Srečno ljudstvo, katero rado slavi Marijo!

(Duhovnik iz Istre.) V kapelici tržaskega pomorskega zdravišča je doslej daroval sv. mašo ob nedeljah in praznikih veleč. g. župnik Hrovatin od Sv. Jakoba. Zadnji čas pa je imel veleč. g. župnik mnogo drugih opravil, da ni mogel darovati sv. maše, niti mogel dobiti drugega duhovnika. Zato se obrne do presvetl. škofa msnr. Šterka s prošnjo, naj bi blagovojno preskrbeli kojega duhovnika. Presvetli škof so baje odgovorili: »Nikar ne skrbite, pošljem duhovnika, ki je te dni došel iz Istre v Trst.« In minulo nedeljo je res daroval sv. mašo »duhovnik, ki je te dni došel iz Istre v Trst«, in ta duhovnik je bil presvetli škof sam.

(Umor in samomor.) Protestantovski posestnik »Schützenhofa« v Rosporu pri Mariboru, Anton Schreiber, je v nedeljo zjutraj z revolverjem ustrelil v glavo svojo devetletno hčerko, ki je potem drugi dan umrla, sebe pa v senca, da je bil tako; mrtev.

(Kaj je »bilijon«?) Jeden milijon milijonov imenujemo bilijon. Kako urno to besedo izgovorimo ali zapišemo, toda nihče bi v svojem življenju ne mogel steti do bilijona. Le pomislimo. Človek v jedni minuti našteje do 160 ali 170, pa recimo, da ima kdo toliko gibčen jezik, da bi v minuti stel do 200. Naštel bi toraj v jedni uri 12 000, v jednem dnevu 288 000 itd. Recimo, da bi bil prvi človek Adam začel steti in bi vedno naprej in naprej stel do danes, — a do bilijona bi danes ne bil še naštel, kajti za to je treba 9512 let, 34 dnij, 5 ur in 40 minut.

(Človek.) Zdrav človek tehtta po letu nekako 2 kilograma manj kot po zimi. Zvečer smo nekako 2 cm manjši kot zjutraj. Naše srce vdari v jedni uri nekako 4500krat ter kri s toliko urnostjo goni po žilah, da vsa kri v človeškem telesu vsako minuto nekako 18krat pride skoz srce.

(Deželnemu sodišču) so v torek izročili tukajšnjega čevljarja Janeza Čarmana, ker je na sumu, da je umoril svojo ženo. V nedeljo popoldne je šel namreč z njo v Štefanjo vas ter se zvečer brez nje vrnil domov. Triletni unuk, ki ju je spremljal, pa trdi, da sta se stari oče in mati mej potjo na mostu prepirala, da je stari oče mater udaril po glavi in jo vrgel v vodo. Pri Čarmanu so

nasli nad 10 gl. denarja. Preiskava dokazuje, kaj je na tem resnice.

(Draga pravda.) V Kaliforniji je pred 25 leti umrl neki človek, ki je zapustil 20.000 dolarjev premoženja. Ker se je oglasilo več zlahtnikov, pričela se je dolga pravda, ki se je letos končala. Vsi stroški te dolge pravde pa so znesli 19.999 dolarjev in 60 centov, tako da je dedičem ostalo le 40 centov. Lep nauk za pravdarje!

(Sodniki v pretepu.) Pri okrožnem sodišču v srbskem mestu v Valjevem sodniki niso bili jedini, kako bi razsodili. Zato so se sprli in vpričo zagovornika in poslušalcev pošteno stepli. To se gotovo malok-daj zgodi.

(Čudna navada.) Na Koreji v Aziji je navada, da se nobena dekle ne sme omožiti, dokler je kralj neozhenjen ali vdovec. Kralj si namreč lahko izbere, katero hoče, tudi nizkega stanu. — Sedanji kralj je vdovec, ker je bila kraljica dne 8. oktobra lanskega leta umorjena in še le letos v avgustu pokopana. Nekatere neveste in ženini nekda že komaj čakajo, da se kralj hitro oženi.

(Nesreča.) V Novakih pri Cirknem je padel te dni sedemnajstletni mladenič Jurij Peternel z jesena in se močno pobil. Obsekal je vejnika; pri tem se mu je odlomil suh stremelj pod nogo in tako je zdrknil z visokega drevesa v bližnjo grapo. Čuda, da se ni pobil do smrti. Upati je, da ozdravi.

(Vročina v New-Yorku.) »Domoljub« je že poročal o strašni vročini v New-Yorku v prvi polovici meseca avgusta. — Nikdar se v mestu ni toliko ljudi v enem tednu umrlo, kot v tem tednu. — Odraslih oseb je umrlo 1810, od teh 651 vsled vročine. Tudi 1560 konj je poginilo.

(Otrok brez očí.) V Elberfeldu se je pretekli dni rodila deklica, ki ima sicer očesne votline, očí samih pa ne. — Zdravnik je izjavil, da takega slučaja zdravniška veda do sedaj še ne pozna.

(Drag svet.) V Berlinu se je pred kratkim prodalo 158 □ m obsegajoče stavbišče za 252.800 gl., □ m za 3200 gl.

(Od Sv. Gregorja) se nam poroča: Cesta iz Sodražice čez Goro na Lški Potok bo še letos dodelana, ako bo lepo vreme. Ta cesta, to je naša sodba, ne bo donasala velikim troškom primernih koristij. Pri cestah sploh bi se moglo mnogo prištediti. Pa v sedanji dobi se širi tudi ta bolezen, da hoče vsakdo imeti cesto pred svojo hišo. Sicer pa so mnoge poprave in preložitve cest nujno potrebne, kajti nekda so gradili ceste, koder so jim kože pokazale pot. — V našem kraju vročinska bolezen se sedaj ni prenehala. Pri otrocih se oglasa tudi davica.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 1. oktobra 1896 zvečer.

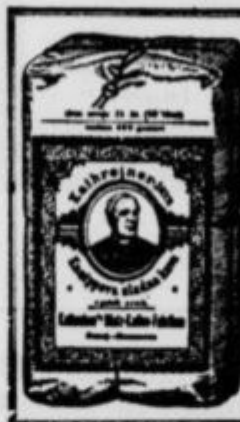
Loterijske srečke.

Dunaj, 5. septembra:	40.	74,	70.	31,	65
Gradec, 5. septembra:	30,	33,	43.	6.	66.
Linc, 12. septembra:	44.	66,	29.	88.	3
Trst, 12. septembra:	83	79,	72,	27,	41

Tržne cene v Ljubljani.

12. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	8	—	Špeh, povojen, kgr.	—	76
Rež,	6	40	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	5	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	70	Mleko, liter	—	10
Ajda,	8	40	Goveje meso kgr.	—	64
Proso,	6	—	Telečje	—	58
Koruza,	5	50	Svinjsko	—	70
Krompir,	2	40	Koštrunovo	—	36
Leča hktl.	9	—	Pišanec	—	46
Grah,	9	—	Golob	—	18
Pizol,	8	—	Seno, 100 kgr.	2	20
Maslo kgr.	—	90	Slama,	—	1
Mast,	—	78	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	50
Špeh, svež	—	78	» mehka	4	80



Kathreiner's
KAFEE
je kot

primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 26 kr.

Svarilo! Zaradi nišvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavoje s imenom:

Kathreiner



— Oseniki franco.

— Vzorci zastoj.

Gostilničar z dobrimi spričevali želj dobiti

gostilno

na več let v najem.

Kdo? pové upravnistvo tega lista. 90 2-2

Učenca

za kleparski obrt sprejme
Makso Pasetzky,
klepar, Mokronog, za stavb.
niška in galanterijska dela.
Pogoji pismeno. 1 92

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!



IG. HELLER na Dunaju

29 7 11/2 Praterstrasse 49 208 20-13

Zastopniki se iščejo!

Pred ponarejanjem se je treba posebno varovati!

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lappontiju g. lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlans Jim stekleničice (22-16)

Tinkture za želodec



Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehamim Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Cena jedni steklenici 10 kr.

Pri nizki ceni!

63 8 Največja zaloga potrebščin za

krojače in šivilje

in najmanj za 20% ceneje kot drugod pri

Ign. Žarglju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Pri nizki ceni!

Peter Keršič

izdelovalec vozov in izprašani konjezdavniški kovač (Curschmied)

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

priporoča se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v najboljši, zanesljivo

izdelovanje vsakovrstnih voz,

kateri ima tudi v zalogi.

91 2-1 619 3-3

Najnižje cene

Preobleke

L. Mikusch,

torarna detankov,

Ljubljana, Mestni trg 15.

Popravila

Skupno

Največji izbor

11-12 6

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prsni sirup rastaplja sliz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zaviljanje. 299 20-19



Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva najte torej vaelej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti s drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 27 20-20

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu dr. pl. Trnkóczy-a, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti, vedno sveže in priznано s tisoči zahvalnih pismem. Posebno so



Marijino Celje.

Kapljice za želodec

krepčujoče, sliz raztvaryajoče, odpenjajoče, čistujoče in slast vzbujajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gl., 3 tucate 4 gl. 80 kr.

Dr. pl. Trnkóczy-a

odvajalne (čistilne) krogeljice.

1 škatljica 21 kr., 1 zavitek 1 gl. 5 kr., 5 zavitkov 4 gl. 75 kr.



Najtoplejšega priporočila vreden je tudi kemično čisti, higijenični, dijetetični želodčni liker

Marija lurski želodčni grenčec

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Temu izbornemu želodčnemu grenčecu gre prednost pred mnogimi drugimi enakimi sredstvi, ker osvetožuje, oživlja, je jako ugajajoče, krepčujoče, okus pospešujoče, skratka najboljše, preizkušeno in z mnogimi zahvalnimi pismi priznано sredstvo.

Vsa našeta, sploh vsa zdravilna sredstva razpošilja na vse strani z vsakdanjo obratno pošto 67 (12-3)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri rotovžu poleg mestne hranilnice.